

Tytuł projektu	„Po co Tobie ojczyzna? – o modelach patriotyzmu i biograficznych doświadczeniach seniorów”
Numer projektu	POPUL/SP/0436/2023/01
Program	Społeczna odpowiedzialność nauki II
Wykonawca	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

Program wykładów

Liczba godzin: 10 spotkań po 2 godz. dydaktyczne

Cele ogólne projektu/zajęć:

Celem projektu jest popularyzacja wyników badań uzyskanych w ramach realizowanego już projektu przez wnioskodawcę: *Modele patriotyzmu w perspektywie doświadczeń biograficznych 20, 40 i 60 latków na Podkarpaciu (ID 539392)*, ukierunkowana na społeczność seniorów, słuchaczy Krośnieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W tym znaczeniu celem projektu jest upowszechnianie nauki, promocja już zrealizowanych badań podstawowych zmierzających do opracowania rozwiązań modelowych.

W toku 10 wykładów, w ramach których występują elementy dyskusji, wystąpi wspólna analiza prezentowanego materiału empirycznego, która stanowi rodzaj uzgodnionej interpretacji elementów badań, które należy utrzymywać, wzmacniać lub modyfikować. Efektem takich działań jest wypracowanie narzędzi użytecznych dla praktyki pedagogicznej opartych na holistycznym obrazie przedmiotu badania.

Ponadto celem projektu jest wzbogacenie prezentowanego materiału empirycznego o osobiste doświadczenia uczestników wyrażone w postaci esejów na temat „Po co Tobie Ojczyzna?” odwołujących się do wspomnień i przeżyć.

Wykład 1. Historyczne aspekty patriotyzmu w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie typowych dla kolejnych epok przejawów patriotyzmu; 2. Przedstawienie typologii patriotyzmu odwołujących się do kontekstów historycznych; 3. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o uwarunkowaniach historycznych patriotyzmu; 4. Scharakteryzowanie historycznych aspektów patriotyzmu w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Od patriotyzmu wczesnośredniowiecznego do patriotyzmu solidarnościowego. 2. Romantyczny i mesjanistyczny obraz patriotyzmu. 3. Pozytywistyczna wizja miłości do ojczyzny. 4. Patriotyzm w czasach legionów. 5. Endecki i akowski patriotyzm. 6. Trzy patriotyzmy w koncepcji A. Nowaka (patriotyzm republikański rozumiany jako wspólnota współobywateli, niepodległościowo-imperialny oraz modernizacyjny). 7. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o patriotyzmie historycznym.

Wykład 2. Patriotyzm lokalny w pokoleniu 20, 40 i 60 - latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie cech konstytutywnych patriotyzmu lokalnego; 2. Przedstawienie typologii patriotyzmu odwołujących się do kolejnych kręgów środowiskowych;

	3. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o uniwersum symbolicznym kultury narodu; 4. Scharakteryzowanie przejawów patriotyzmu lokalnego w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy.
Treści zajęć	1. O związkach z miejscem urodzenia. Mała ojczyzna podstawowym wymiarem patriotyzmu. 2. Rodzina, dom, sąsiedztwo, gmina, region, kraj, kontynent. Od patriotyzmu lokalnego po cywilizacyjny. 3. Samoidentyfikacje regionalne. 4. Patriotyzm antropologiczny i jego wymiary. 5. Zbiorowość własna, czy obca? Patriotyzm narodowy. 6. Znaczenie uniwersum symbolicznego kultury narodu. 7. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o patriotyzmie lokalnym, regionalnym, cywilizacyjnym.

Wykład 3. Dbłość o język ojczysty i tradycje narodowe. W kręgu wypowiedzi 20, 40 i 60 - latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie przejawów patriotyzmu kulturowego mieszkańców Podkarpacia; 2. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o uwarunkowaniach dbłości o język i tradycje narodowe; 3. Scharakteryzowanie sposobów dbłości o język i tradycje narodowe 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Wokół pojęcia naród i kultura. 2. Składowe polskiej kultury.

	3. Dbłość o język i tradycje narodowe jako wyraz patriotyzmu. 4. Święta i zwyczaje rodzinne, regionalne. 5. Naród otwarty, czy zamknięty? Polacy wobec obcych. 6. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o dbłości o język ojczysty i tradycje narodowe.
--	---

Wykład 4. Pomiędzy dbaniem o dobro ojczyzny a tolerancją wobec odmienności narodowych i religijnych. O etycznych i estetycznych kontekstach patriotyzmu na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie typowych wartości moralnych powiązanych z miłością do ojczyzny; 2. Przedstawienie typologii patriotyzmu ze względu na kryteria etyczne i estetyczne; 3. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o uwarunkowaniach postaw Polaków wobec odmienności narodowych i religijnych 4. Scharakteryzowanie wymiarów etycznych i estetycznych patriotyzmu w perspektywie 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Historyczne uwarunkowania wolności religijnej w Polsce. 2. Inny, obcy. Stosunek Polaków do odmienności religijnych i narodowych. 3. Sprawiedliwość społeczna, solidarność międzyludzka, odpowiedzialność za bieg wydarzeń, humanitaryzm, respektowanie praw człowieka. Wiodące wartości związane z patriotyzmem. 4. Patriotyzm ślepy i konstruktywny. Cechy konstytutywne. 5. Moralność człowieka składową patriotyzmu.

	6. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o patriotyzmie w sensie etycznym i estetycznym.
--	---

Wykład 5 Praca na rzecz kraju i inne wymiary patriotyzmu w ujęciu ekonomicznym - zróżnicowanie poglądów kolejnych pokoleń mieszkańców Podkarpacia.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Zapoznanie z wymiarami patriotyzmu ekonomicznego; 2. Opisanie cech konstytutywnych patriotyzmu konsumenckiego i gospodarczego; 3. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o znaczeniu patriotyzmu ekonomicznego; 4. Scharakteryzowanie przejawów patriotyzmu ekonomicznego w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy.
Treści zajęć	1. Patriotyzm ekonomiczny jako wyraz działań na rzecz gospodarki narodowej. 2. Patriotyzm gospodarczy i konsumencki. W kręgu terminologii. 3. Etnocentryzm, kosmopolityzm i internacjonalizm konsumencki. 4. Pozytywistyczna praca organiczna. Historyczne i współczesne wymiary. 5. Patriotyzm a preferencje produktów rodzimych i zagranicznych. 6. Wspieranie przedsiębiorczości krajowej, rodzimych firm oraz dbałości o dobra i mienie narodowe. 7. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o patriotyzmie konsumenckim i gospodarczym. Zróżnicowanie poglądów.

Wykład 6. Szacunek wobec ojczystej przyrody wyzwaniem dla pokoleń mieszkańców Podkarpacia.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Zasygnalizowanie wymiarów aksjologicznych ekologii; 2. Przedstawienie typowych zachowań ekologicznych mieszkańców Podkarpacia; 3. Przedstawienie możliwości recyklingu i dbałości o ojczystą przyrodę. 4. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o uwarunkowaniach kultury ekologicznej obywateli; 5. Scharakteryzowanie sposobów ujmowania patriotyzmu w wymiarze umiłowania przyrody przez 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Ekologia, czy patriotyzm ekologiczny? Wielość stanowisk. 2. Znajomość ojczystego krajobrazu wyrazem umiłowania ojczyzny. 3. Zachowania ekologiczne w trosce o przyrodę ojczystą. 4. Recykling i upcykling w najbliższym środowisku. 5. Przejawy (nie)umiłowania i (nie)szanowanie ekosystemu. 6. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o patriotyzmie ekologicznym.

Wykład 7. Emocje i uczucia towarzyszące działaniom o charakterze patriotycznym w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie spektrum emocji organizujących doświadczenie człowieka; 2. Przedstawienie sposobów budowanie relacji społecznych w oparciu o emocje;

	3. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o dominujących emocjach towarzyszących miłości do ojczyzny i kraju; 4. Scharakteryzowanie emocjonalnego portretu obywateli uczestniczących w działaniach patriotycznych-mieszkańców Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Emocje jako kategorie codziennych doświadczeń człowieka. 2. Emocjonalne zaangażowanie składową interakcji społecznych związanych z działaniami patriotycznymi. 3. Emocje a organizowanie doświadczeń związanych z miłością do ojczyzny. 4. Kraj, naród, obywatele. Wiodące emocje towarzyszące Polakom. 5. Emocje jako spoiwo i źródło dystansu wobec kwestii patriotycznych. 6. Emocjonalne związanie - zakorzenienia w miejscu. Patriotyzm lokalny. 7. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o emocjach towarzyszących umiłowaniu kraju.

Wykład 8. Podejmowane działania patriotyczne w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Omówienie składowych postawy społecznej; 2. Scharakteryzowanie patriotyzmu jako postawy społecznej; 3. Przedstawienie typowych przejawów patriotyzmu na Podkarpaciu; 4. Poszerzenie wiedzy słuchaczy o przejawach patriotyzmu w kolejnych kręgach środowiskowych;

	5. Scharakteryzowanie działań patriotycznych podejmowanych przez 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Postawa społeczna i jej składowe. 2. Wskaźniki behawioralne patriotyzmu. 3. Przejawy patriotyzmu w obszarach: historia, tradycja, edukacja, szkoła, środowisko, region. 4. Potrzeba wychowania ku wartościom narodowo-patriotycznym. 5. Wiek jako kryterium różnicujące działania patriotyczne 20, 40 i 60 latków.

Wykład 9. Źródła wiedzy o patriotyzmie. Od przodków do identyfikacji z miejscem w wypowiedziach 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Uwrażliwienie uczestników na znaczenie historycznych źródeł wiedzy o patriotyzmie; 2. Omówienie rodzinnych i pozarodzinnych źródeł wiedzy o patriotyzmie; 3. Przedstawienie roli rodziny i szkoły w budowaniu patriotyzmu; 4. Poszerzenie wiedzy o lokalnych i regionalnych źródłach wiedzy o patriotyzmu 5. Scharakteryzowanie źródeł wiedzy o ojczyźnie 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy Przebieg zajęć

Treści zajęć	1. Historia narodu źródłem wiedzy o ojczyźnie. W poszukiwaniu prawdy historycznej. 2. Związki z miejscem i przodkami sposobem rozwijania wiedzy o patriotyzmie. 3. Rodzina kręgiem osób zorientowanych patriotycznie. 4. W poszukiwaniu śladów narodu - wychowanie patriotyczne w szkole. Pomiedzy lekcja historii a lekturą. 5. Media a patriotyzm. W kręgu historycznych seriali, programów informacyjnych i stron o charakterze narodowym. 6. Pokolenie 20, 40 i 60-latków o źródłach wiedzy patriotycznej.
---------------------	---

Wykład 10. Modele patriotyzmu na Podkarpaciu - wiek jako kryterium różnicujące wypowiedzi 20, 40 i 60-latków na Podkarpaciu.

Obszar	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe zajęć	1. Zapoznanie z pojęciami wzór, wzorzec, typ idealny, model; 2. Omówienie składowych modelu; 3. Przedstawienie znaczenia modelowania w badaniach podstawowych; 4. Scharakteryzowanie opracowanych modeli patriotyzmu na Podkarpaciu.
Metody dydaktyczne	Wykład klasyczny z elementami dyskusji, analiza materiałów źródłowych, elementy dramy
Treści zajęć	1. Wzór, wzorzec, typ idealny, model. Eksplikacja pojęć. 2. Znaczenie modelowania w badaniach pedagogicznych. 3. Model i jego składowe. 4. Metodologiczne założenia opracowanych modeli patriotyzmu.



Państwowa Akademia
Nauk Stosowanych
w Krośnie



Społeczna
Odpowiedzialność
Nauki

	5. Od emocjonalnego zaangażowania po historyczno-polityczne umiłowanie ojczyzny. Mieszkańcy kolejnych pokoleń na Podkarpaciu o ojczyźnie (patriotyzm emocjonalno-zaangażowany, ekonomiczno-ekologiczny oraz historyczno-polityczny).
--	---

Program warsztatów

Liczba godzin: 10 spotkań po 3 godz. dydaktyczne

Cele ogólne warsztatów:

1. Podjęcie naukowego dyskursu ze słuchaczami nad:
 - Sposobami rozumienia patriotyzmu;
 - Sposobami identyfikacji jednostek z Polską;
 - Przejawami patriotyzmu w podstawowych dziedzinach życia;
 - Emocjami i uczuciami towarzyszącymi działaniom o charakterze patriotycznym;
 - Zakorzeniem w miejscu;
 - Wydarzeniem pokoleniowym współczesnych pokoleń;
2. Ukazywaniem znaczenia problematyki ojczyźnianej;
3. Umacnianie zakorzenia w miejscu;
4. Wywołanie tematycznie zogniskowanej wypowiedzi, odwołującej się do określonych okresów w życiu uczestników spotkania, ich przeżyć i wątków;
5. Tworzenie grup dyskusyjnych poświęconych tematyce ojczyźnianej;
6. Utworzenie przestrzeni ujawniania/artykułowania i konfrontowania jednostkowych i grupowych punktów widzenia z tym, co już ustalono w toku badań podstawowych;
7. Poznawanie i pogłębianie wiedzy uczestników o zagadnieniach i ludziach, ćwiczenie umysłu i pamięci, ciągłe doskonalenie siebie;
8. Integracja seniorów, zagospodarowanie ich czasu wolnego;
9. Uświadamianie uczestnikom ich zasobów i możliwości także badawczych.

Temat 1. Ojczyzna jest dla mnie ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie różnych perspektyw definiowania pojęcia ojczyzna przez uczestników spotkania;

	2. Kształtowanie otwartości na różne sposoby ujmowania terminu ojczyzna; 3. Odkrywanie nowych aspektów i sposobów rozumienia terminu ojczyzna; 4. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, drama, burza mózgów, technika twórczego myślenia - sześcian, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – drama dotycząca różnych sposobów ujmowania terminu ojczyzna. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Podział zespołu na dwie grupy. Wykonanie przez uczestników indywidualnie sześcianu z bloku technicznego. 3. Umieszczenie na każdej ścianie sześcianu rysunkowej odpowiedzi na pytania: a) Opisz jak wygląda?, jakie ma cechy charakterystyczne?, definicje; b) Porównaj do czego jest podobne?, od czego się różni?, co ci przypomina?, co łączy pojęcie z tobą, miejscem, społecznością?, czy ma związek z tym czym zajmowałeś się w przeszłości?; c) Przeanalizuj dokładniej, co identyfikujesz przede wszystkim?, jakie są czynniki pierwsze?; d) Jakie ma zastosowanie, w jaki sposób odnosisz się do terminu i jego treści?; e) Jaki ma wymiar moralny i etyczny? 4. Zastosowanie techniki sześcianu, celem przyjrzenia się definicji ojczyzny z perspektywy badanych staje się wstępem do dyskusji zogniskowanej wokół sposobów ujmowania i rozumienia oraz doświadczania ojczyzny

	Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników ojczyzna jest dla mnie.
--	--

Temat 2. Gdy słyszę hymn, to ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	- Poznanie osobistych doświadczeń badanych związanych z symbolami narodowymi – hymnem; - Kształtowanie zaangażowania uczestników spotkania w działania o charakterze patriotycznym; - Stymulowanie kreatywnego myślenia, związanego z rozwijaniem szacunku dla symboli narodowych - hymnu; - Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, elementy czarnego teatru, list do przyszłych pokoleń, burza mózgów - technika w <i>jaki sposób?</i> , dyskusja
Treści zajęć	- Wprowadzenie w tematykę spotkania – elementy czarnego teatru. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. - Dyskusja na temat znaczenia hymnu dla badanych. Wykorzystanie techniki <i>Gdy słyszę hymn. List do przyszłych pokoleń (wnuków)</i>. - Uczestnicy spotkania przygotowują na piśmie krótki przesłanie dla potomnych związane z doświadczeniami podczas słuchania hymnu. - Podział zespołu na dwie grupy. Wykorzystanie techniki burzy mózgów w <i>jaki sposób?</i> Rozdanie badanym karty przedstawiającej pytanie problemowe: <i>w jaki sposób uczyć młode pokolenia szacunku do hymnu?</i> - Praca w grupach. Zapisywanie rozwiązań oraz modyfikowanie rozwiązań przez członków grupy - Dyskusja badanych na tematy edukacyjne: <i>w jaki sposób uczyć młode pokolenia szacunku do hymnu?</i>

	Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników <i>Gdy słyszę hymn, to....</i>
--	---

Temat 3. Wywieszam flagę, gdyż ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	- Poznanie osobistych doświadczeń badanych związanych z symbolami narodowymi – flagą; - Kształtowanie zaangażowania uczestników spotkania w działania o charakterze patriotycznym; - Stymulowanie kreatywnego myślenia, związanego z rozwijaniem szacunku dla symboli narodowych - flagą; - Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, elementy inscenizacji, techniki rozwijające ekspresję twórczą werbalną, dyskusja
Treści zajęć	- Wprowadzenie w tematykę spotkania – elementy inscenizacji. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. - Przygotowanie pudełka skojarzeń ze słowem flaga. Uczestnicy spotkania zapisują na karteczkach 4 słowa związane z ich doświadczeniami dotyczącymi flagi państwowej, np. maj, biel, czerwień, łopot, święto, konstytucja, legiony. Wrzucają kartki do pudełka. Następnie każdy uczestnik losuje przypadkowe 4 słowa. - Przygotowanie na piśmie, krótkiej historii z życia, której tematyka dotyczy obrazów, znaczeń, słów związanych z flagą. - Dyskusja na temat znaczenia flagi i jej symboliki dla badanych. - Utworzenie książki opowiadań o fladze. - Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Wywieszam flagę, gdyż...</i>

Temat 4. Czuję się Polakiem, co oznacza ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie osobistych doświadczeń uczestników związanych ze sposobami odbierania współobywateli; 2. Poznanie cech tożsamości narodowej w perspektywie uczestników spotkania; 3. Kształtowanie zaangażowania uczestników spotkania w relacje z innymi; 4. Stymulowanie krytycznego myślenia o sobie i swoich cechach obywatelskich i narodowych; 5. Rozwijanie szerszego horyzontu poznawczego związanego z wizualizacją inności i identyczności obywateli; 6. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, teatr cieni, techniki rozwijające ekspresję twórczą werbalną, technik plastyczne, wizualizacje, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – teatr cieni. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Podział zespołu na trzy grupy. Wykorzystanie techniki kreatywnych zadań i wyrazów. Uczestnicy starają się wskazać cechy typowe dla Polaków, rozpoczynające się od kolejnych głosek tworzących zdanie <i>Jestem Polakiem/Polką</i>. 3. Wskazanie cech typowych dla Polaków łączy się z opisaniem konkretnych zachowań wynikających z określonej cechy. Opis zachowań jest dokonany w sposób pozawerbalny. Wyboru dokonuje grupa - można je rysować lub przedstawić w sposób pantomimicznych. 4. Wykonanie pracy plastycznej – każdy uczestnik otrzymuje szablon postaci ludzkiej i koloruje go pastelami. Następnie przedstawia swój

	szablon, opowiadając o własnych cechach, które budują tożsamość narodową uczestnika zajęć. 5. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Czuję się Polakiem, co oznacza...</i>
--	--

Temat 5. Dbam o kulturę wypowiedzi, język ojczysty, bowiem ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie osobistych doświadczeń związanych ze znaczeniem języka i kultury dla uczestników; 2. Kształtowanie zaangażowania uczestników w dbałość o język ojczysty i kulturę wypowiedzi; 3. Stymulowanie krytycznego i twórczego myślenia w obszarze oceny stanu kultury języka polskiego; 4. Rozwijanie umiejętności współpracy z innymi; 5. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, teatr kamishibai, pogadanka, metaplan, techniki rozwijające ekspresję twórczą werbalną, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – teatr kamishibai. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Sformułowanie zagadnienia problemowego zawierającego się w pytaniu: <i>Jaka jest kultura wypowiedzi polskiego społeczeństwa, szczególnie młodego pokolenia?</i> 3. Podział zespołu na trzy grupy. Wykorzystanie techniki metaplanu, w 4 klasycznych krokach to znaczy: a) Udzielenie odpowiedzi na pytanie: Jak jest obecnie? b) Udzielenie odpowiedzi na pytanie: Jak powinno być? c) Refleksja nad stanem rzeczy: Dlaczego nie jest tak, jak powinno być? d) Wnioski: co z tego wynika? co możemy zmienić w jaki sposób?

	4. Przedstawienie na forum propozycji wypracowanych przez poszczególne grupy. 5. Dyskusja nad proponowanymi rozwiązaniami. 6. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Dbam o kulturę wypowiedzi, język ojczysty, bowiem...</i>
--	--

Temat 6. Rodzina to dla mnie ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Uzewnętrznienie obrazów rodziny przez uczestników spotkania; 2. Poznanie osobistych doświadczeń uczestników związanych z rodziną, miejscami, wydarzeniami i sytuacjami; 3. Stymulowanie pamięci uczestników zajęć i rozbudzanie wspomnień sprzyjających narracji; 4. Rozwijanie relacji pomiędzy członkami grupy, integracja z innymi; 5. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, pogadanka, techniki rozwijające ekspresję plastyczną, werbalną, wizualizacja, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – wierszem o rodzinie. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Przybliżenie w postaci fotografii współczesnych obrazów rodziny – zróżnicowanej wewnętrznie. Określenie w pogadance wprowadzającej zagadnienia problemowego zawierającego się w sformułowaniu: <i>Portret mojej rodziny</i>. 3. Wykonanie przez uczestników pracy plastycznej na arkuszu A2, obrazującej własną rodzinę. 4. W kręgu opowieści i doświadczeń o rodzinie. Uczestnicy o swoich portretach. 5. Moje rodzinne doświadczenie – technika burzy mózgów - w <i>pudełku</i>. Uczestnicy spotkania otrzymują informacje o konieczności

	przyniesienia na zajęcia pudełka, w którym jest 8 przedmiotów, które kojarzą im się z rodziną. 6. Każdy uczestnik opowiada o rodzinie nawiązując do swoich przedmiotów i doświadczeń. 7. Dyskusja nad znaczeniem rodziny w życiu człowieka. 8. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Rodzina to dla mnie...</i>
--	--

Temat 7. Moim przodkom zawdzięczam ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Ukazanie obrazów przodków przez uczestników; 2. Pobudzenie wyobraźni i wspomnień uczestników sprzyjających narracji; 3. Poznanie osobistych doświadczeń uczestników związanych z relacjami z wcześniejszymi pokoleniami; 4. Rozwijanie relacji pomiędzy członkami grupy, integracja z innymi; 5. Kształtowanie twórczego myślenia uczestników; 6. Poznawanie nowych technik twórczego myślenia; 7. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, pogadanka, techniki rozwijające ekspresję plastyczną, werbalną, wizualizacja, technika 635, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – leporello. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Sformułowanie w pogadance wprowadzającej zagadnienia problemowego zawierającego się w pytaniu: <i>Jak podtrzymywać pamięć o przodkach?</i> 3. Podział osób na 2 grupy. Wykorzystanie techniki 365, do rozwiązywania problemowego zagadnienia.

	a) Każdy uczestnik otrzymuje kartkę z zapisanym na niej problemem do rozwiązania i przez 3 minuty - stąd trójka w nazwie techniki - wszyscy zapisują propozycje rozwiązania problemu. b) Uczestnicy szukają rozwiązań oryginalnych, użytecznych, zaskakujących. Zasadą techniki jest brak krytykowania pomysłów innych. c) Po 3 minutach wszyscy jednocześnie przekazują swoją kartkę osobie siedzącej po prawej stronie. Ta czyta rozwiązanie wymyślone przez poprzednika i przez 3 minuty rozwija je, ulepsza modyfikuje, notując uwagi na tej samej kartce. d) Następnie fragment kartki z rozwiązaniem poprzednika zostaje zaklejony lub zagięty, aby była widoczna tylko ostatnia propozycja i ponownie wszyscy przekazują sobie kartkę. e) Procedura trwa tak długo, aż kartka trafi do właściciela, który czyta wszystkie rozwiązania i ulepszenia kolegów oraz przedstawia całościowy pomysł na rozwiązanie problemu na forum grupy. 4. Wykonanie przez uczestników pracy plastycznej na arkuszu A2, <i>Przodkowie w snach</i>. 5. W kręgu opowieści i doświadczeń - Uczestnicy o swoich pracach. 6. Dyskusja nad znaczeniem przodków w życiu człowieka. 7. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Moim przodkom zawdzięczam ...</i>
--	---

Temat 7. Moja miejscowość jest dla mnie...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie sposobów odbioru własnej miejscowości przez uczestników; 2. Wizualizowanie map poznawczych miejscowości uczestników spotkania; 3. Budowanie map mentalnych związanych z własną miejscowością;

	4. Kształtowanie postawy współpracy z innymi i dzielenia się własnymi doświadczeniami; 5. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, pogadanka, mapy poznawcze, mapy mentalne, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – drama. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Moja miejscowość – próby sporządzenia mapy wyobraźniowej, mapa poznawczej, która pozwoli poznać zbiór wyobrażeń danej jednostki i grupy zawierający informacje o przestrzennej organizacji zjawisk. 3. Prezentacja mapy i rozmowa o zachowaniach w najbliższej przestrzeni. 4. Wykorzystanie techniki skojarzeń do opracowania mapy mentalnej miejscowości. 5. Porównanie obu opracowanych map. W kręgu doświadczeń - Uczestnicy o swoich pracach. 6. Dyskusja nad znaczeniem budowania wspólnoty we własnej miejscowości. 7. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Moja miejscowość jest dla mnie...</i>

Temat 8. Moje miejsce to ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie miejsc uczestników i ich charakterystyka; 2. Rozwijanie graficznych możliwości uczestników; 3. Wizualizowanie miejsc poprzez przyporządkowanie znaków; 4. Kształtowanie postawy współpracy z innymi i dzielenia się własnymi doświadczeniami;

	5. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.
Metody pracy	Elementy pokazu, pogadanka, technika mój totem, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – inscenizacja. Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Miejsce jako centralna kategoria przestrzeni wprowadzenie do dyskusji o zakorzenieniu w miejscu, miejscach oswojonych i nie-oswojonych. 3. O swoim miejscu wizualnie - technika <i>mój totem</i>. Projektowanie przez uczestników znaku obrazowego, plastycznego, graficznego który charakteryzuje miejsce w kategoriach atmosfery i klimatu, stanowi także syntezę doświadczeń, odnoszących się do miejsca obrazowania. Totem nadaje charakter miejscu. Znak może odnosić się do wzoru dynamicznego lub wzoru statycznego, regularność i rytmiczność, bądź nieregularność. 4. Zaprojektowanie znaku jest wstępem do rozmowy o miejscu i sposobie jego ujmowania przez uczestników. 5. Dyskusja nad znaczeniem budowania miejsca. 6. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Moje miejsce to ...</i>

Temat 8. Wydarzeniem pokoleniowym dla mnie jest ...

Obszary	Szczegółowa charakterystyka
Cele szczegółowe	1. Poznanie wydarzeń znaczących w życiu uczestników spotkania; 2. Wizualizowanie wydarzeń pokoleniowych poprzez wykonanie prac plastycznych; 3. Poszerzanie wiedzy o technikach plastycznych - kolażu; 4. Kształtowanie postawy otwartości na innych uczestników i dzielenia się własnymi doświadczeniami; 5. Uruchomienie swobodnej narracji badanych dotyczących tematu spotkania.

Metody pracy	Elementy pokazu, pogadanka, analiza tekstów źródłowych, twórcze techniki plastyczne - kolaż, dyskusja
Treści zajęć	1. Wprowadzenie w tematykę spotkania – muzyczne odniesienia do istotnych wydarzeń XX wieku (np. <i>Sanah</i>, <i>Mamo tyś płakała</i>) Odwołanie do dzieł literackich, filmowych i teatralnych. 2. Wprowadzenie do rozmowy o wydarzeniach pokoleniowych – historyczne i literaturowe przykłady (cytaty ze znanych dzieł literackich obrazujących kolejne pokolenia, np. pokolenie Kolumbów). 3. Dyskusja o różnych sposobach ujmowania wydarzeń pokoleniowych. 4. Wykonanie przez uczestników pracy techniką kolażu na temat najbardziej znaczącego wydarzenia dla pokolenia uczestników. 5. Prezentacja prac. Refleksja edukacyjna i społeczna na temat znaczenia wydarzeń w życiu człowieka. 6. Zajęcia kończą się wypowiedzią pisemną uczestników: <i>Wydarzeniem pokoleniowym dla mnie jest ...</i>